

Complexnummer: 516118

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

516119, 516120, 516121, 521435

Woonplaats

Aarlanderveen

Gemeente

Alphen aan den Rijn

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdobject

Bij Zuideinde 37, 2445 AS te Aarlanderveen

Complexomschrijving

Inleiding

Algemene of Burgelijke BEGRAAFPLAATS met HEK en identiek vormgegeven BAARHUISJE en lijkenhuisje (BAARHUISJE), aangelegd naar aanleiding van de invoering van de Begrafeniswet van 1869. In 1870 werd de gemeente Aarlanderveen gemaand tot de aanleg van een begraafplaats buiten de bebouwde kom. Timmerman Rutgers ontwierp de aanleg, de grafkelders en het lijken- en baarhuisje in een Neo-classicistische bouwstijl. Op 1 januari 1873 werd de begraafplaats in gebruik genomen. Op de begraafplaats werd een onderscheid gemaakt in vijf rangen. De goedkoopste graven bevonden zich bij de ingang (west), de duurste graven lagen achteraan (oost).

Het eerste familiegraf werd in 1875 uitgegeven. Omstreeks dat jaar zijn ook het hek, baar- en lijkenhuisje voltooid. De officiële opening van de begraafplaats vond plaats in 1877.

Omschrijving

De begraafplaats ligt ten zuiden van Aarlanderveen, buiten de bebouwde kom.

Het terrein van de begraafplaats is omgracht en ligt haaks op de weg, waardoor het de vorm heeft van een schiereilandje. De ingang tot het terrein bestaat uit een hek, geflankeerd door een baarhuisje (noord) en een lijkenhuisje (zuid). Daarachter wordt de begraafplaats respectievelijk omringd door een haag van hulst, een windsingel van elzen en de gracht. Langs de middenas over de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

begraafplaats (van west naar oost), kegelvormige gesnoeide hulstbomen. Kort achter de ingang staan bovendien twee Japanse Kersen. Op het oostelijke deel bevinden zich nog enkele negentiende eeuwse familiegraven (grafstenen).

Waardering

De begraafplaats is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als uitdrukking van de ontwikkelingen in het begrafeniswezen en vanwege de bijzondere aanleg van de begraafplaats.

De begraafplaats is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde: de bijzondere aanleg, de rijke detaillering van het hek en de Neo-classicistische vormgeving van het baarhuisje en het lijkenhuisje.

In stedenbouwkundig opzicht is het complex van algemeen belang vanwege de samenhang van de aanleg, beplanting, het hek en de gebouwtjes en vanwege de bijzondere situering in het landschap.

De aanleg, beplanting en architectuur zijn zeer gaaf.

Monumentnummer*: 516119

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 januari 2001
Kadaster deel/nr	82995/183

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Aarlanderveen	Alphen aan den Rijn	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Aarlanderveen	A			3942

Omschrijving**

Omschrijving

De toegang tot de begraafplaats wordt gevormd door een smeedijzeren HEK met zilver gekleurde decoraties van gietijzer vervaardigd door firma L.J. Enthoven en Co te Den Haag en de Alphense smid Velthuisen. Het hek bestaat uit twee draaibare vleugels met spijlen, waarvan de lange spijlen zijn bekroond door gestileerde leliemotieven (spijlpunten) en de korte door vlammetjes. De bovenrand van de hekken is concaaf gevormd.

De hekken zijn bevestigd tussen twee ijzeren pijlers met ornamenten. In de opengewerkte pijlers zijn gietijzeren ornamenten met een symbolische betekenis aangebracht: gekruiste fakkels met de vlam naar beneden (symbool van het gedoofde leven en wederopstanding), een slang die in zijn eigen staart bijt (oneindigheid), gekruiste zeisen (attribuut van de dood als grote maaier), een gevleugelde zandloper (vergankelijkheid) en bovenop de pijlers een doodshoofd op gekruiste beenderen (ijdelheid, kortstondigheid van het leven). Aan weerszijden van de hekpijlers staat een vast spijlenhek, net als de pijlers staande op een gemetselde voet, die de ruimte tussen het lijkenhuisje enerzijds en het baarhuisje anderzijds afsluit.

Waardering

Het hek is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde wegens de grafsymboliek.

Het hek is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde en wel de rijke detaillering.

In stedenbouwkundig opzicht is het hek van belang als markering van de toegang tot de begraafplaats en vanwege de functionele en ruimtelijke samenhang met de aanleg, beplanting, baarhuisje en lijkenhuisje.

Het hek is zeer gaaf.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Begraafplaatshek

Monumentnummer*: 516120

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 januari 2001
Kadaster deel/nr	82996/32

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Aarlanderveen	Alphen aan den Rijn	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Aarlanderveen	A			3942

Omschrijving**

Omschrijving

Aan de noordzijde van het toegangshek tot de begraafplaats staat een BAARHUISJE gebouwd omstreeks 1870 in Neo-classicistische stijl als identiek pendant van het lijkenhuisje aan de zuidzijde. Het op rechthoekige plattegrond opgetrokken huisje bestaat uit één bouwlaag onder een zadeldak met gesmoorde bouletpannen; goten op gesneden klampen en windveren. De gevels zijn gepleisterd met schijnvoegen, boven een hoge, glad gepleisterde plint. In de zuidelijke langsgevel bevindt zich een keperboogvormige dubbele houten deur met stolpnaald aan enkele gepleisterde traptreden en een gemetselde drempel. In de westelijke en noordelijke gevel blinde keperboogvensters met ruitvormige schijnvoegen, boven waterdorpels op consoles. In de oostelijke eindgevel een segmentboogvenster met een ruitvormige roedenverdeling.

Boven alle gevelopeningen zijn sierlijstjes aangebracht, die de vorm van de opening volgen. Onder de blinde vensters ventilatieroosters in rozetvorm. Tegen de noordgevel, aan de grachtzijde, hangt een sierijzer bestaande uit grote krullen met kroonvormige ornamenten.

Waardering

Het baarhuisje van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als karakteristiek onderdeel van de begraafplaats en wegens de historische-functionele relatie met de toegangspartij van de begraafplaats.

Het baarhuisje van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde te weten de Neo-classicistische vormgeving.

In stedenbouwkundig opzicht is het baarhuisje van algemeen belang vanwege de functionele en ruimtelijke samenhang met de aanleg, beplanting, het hek en het lijkenhuisje.

Het baarhuisje is zeer gaaf.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Baarhuisje

Monumentnummer*: 516121

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 januari 2001
Kadaster deel/nr	82996/33

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Aarlanderveen	Alphen aan den Rijn	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Aarlanderveen	A			3942

Omschrijving**

Omschrijving

Aan de zuidzijde van het toegangshek tot de begraafplaats staat een lijkenhuisje (BAARHUISJE) gebouwd omstreeks 1870 in Neo-classicistische stijl als identiek pendant van het baarhuisje aan de noordzijde. Het op rechthoekige plattegrond opgetrokken huisje bestaat uit één bouwlaag onder een zadeldak met gesmoorde bouletpannen; goten op gesneden klampen en windveren. De gevels zijn gepleisterd met schijnvoegen, boven een hoge, glad gepleisterde plint. In de noordelijke langgevel bevindt zich een keperboogvormige dubbele houten deur met stolpnaald aan enkele gepleisterde traptreden en een gemetselde drempel. In de westelijke en zuidelijke gevel blinde keperboogvensters met ruitvormige schijnvoegen, boven waterdorpels op consoles. In de oostelijke eindgevel een segmentboogvenster met een ruitvormige roedenverdeling.

Boven alle gevelopeningen zijn sierlijstjes aangebracht, die de vorm van de opening volgen. Onder de blinde vensters ventilatieroosters in rozetvorm. Tegen de zuidgevel, aan de grachtzijde, hangt een sierijzer bestaande uit grote krullen met kroonvormige ornamenten.

Waardering

Het lijkenhuisje is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als karakteristiek onderdeel van een begraafplaats en wegens de historische-functionele relatie met de toegangspartij van de begraafplaats.

Het lijkenhuisje is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde te weten de Neo-classicistische vormgeving.

In stedenbouwkundig opzicht is het lijkenhuisje van algemeen belang vanwege de functionele en ruimtelijke samenhang met de aanleg, beplanting, het hek en het lijkenhuisje.

Het lijkenhuisje is zeer gaaf.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Baarhuisje

Monumentnummer*: 521435

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 januari 2001
Kadaster deel/nr	82955/4

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Aarlanderveen	Alphen aan den Rijn	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Aarlanderveen	A			3942
Aarlanderveen	A			3943

Omschrijving**

Omschrijving

De begraafplaats ligt haaks op de weg en wordt gevormd door een opgehoogd, klein rechthoekig terrein dat is omgracht en omgeven door een windsingel van elsen (buitenste rand) en een haag van hulst (binnenste rand). De ingang tot de begraafplaats wordt gemarkeerd door twee Japanse Kersen. De eenvoudige symmetrische aanleg wordt bepaald door een hoofdas van west naar oost (as van symmetrie) geflankeerd door kegelvormig gesnoeide hulstbomen. Aan weerszijden van deze as liggen de graven opgedeeld in vijf rangen (prijsklassen).

Waardering

De begraafplaats is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde vanwege de eenvoudige symmetrische aanleg kenmerkend voor de neoclassicistische stijl.

In stedenbouwkundig opzicht is de begraafplaats van algemeen belang vanwege de samenhang van aanleg en beplanting en vanwege de bijzondere en beeldbepalende situering in het vlakke weidelandschap.

De aanleg en beplanting zijn zeer gaaf.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument